

PROSINEC 2021

ČÍSLO 10

ROČNÍK XIX

PLZEŇSKÝ KRAJ

www.plzensky-kraj.cz

BIOMEDICÍNSKÉ
CENTRUM

Milena Králíčková

I V MEDICÍNĚ
EXISTUJÍ ZÁZRAKY

- 3 Úvodní slovo
Na Špičáku pojedou parašutisté obří slalom
- 4 Krátké zprávy
Lanovka na Pancíř slaví padesátku
V Nýřanech se bruslí na syntetice
Poděkování za pomoc při hledání ztracené dívky
- 5 Kraj popáté ocenil odvážné postoje
Kotlíkové dotace budou jiné
Krátké zprávy
- 6 Zvířátko k Vánočům? Špatný nápad
Nejlepší dobrovolníci dostali Křesadlo
Kraj měří teplotu termovizí
- 7 Středoškoláci vládnou moderními technologiemi
Na univerzitě pracují na chytrých oknech
Sportovní talent AIS
- 8 Rozhovor s Milenou Králíčkovou
- 10 Národní geopark Barrandien
- 11 Jednotná Evropa – myšlenka s kořeny v Čechách
Mletí starých bab bude chráněné
- 12 Klidné stáří jako v pohádce
Pěstounská NEJ... z prázdnin
Andělé strážní pomáhají zůstat doma
- 13 Krajské nemocnice mění své řízení
Radost do dětských domovů
- 14 Názorová mapa dopravy Plzeňského kraje
Horšovský Týn má nový most
Po kraji jezdí nové vlaky

Plzeňský kraj
Dvoutměsíčník vydává:
Plzeňský kraj,
Škroupova 1760/18,
301 00 Plzeň
IČO: 70890366

Redakční rada:

Světlana Budková, Václav Cinádr, Markéta Čekanová,
Vladimír Frouz, Martina Kurfirštová, Jiří Leščínský,
Eva Mertlová, Inesa Plassová, Jindra Radová, Jiří Struček,
Eva Šafránková, Michal Šašek, Petr Vánka, Aneta Vaňousová

Periodický tisk územního samosprávného celku

Náklad: 250 000 kusů

Datum vydání: 20. 12. 2021

Místo vydání: Plzeň

Grafická úprava: NAVA Tisk s.r.o.

E-mail: redakce@plzensky-kraj.cz

Registrováno pod číslem: MK ČR E 14873

Distribuce výtisků zdarma

Neoznačené články jsou

redakčními materiály.

Foto na titulní straně: archiv Mileny Králíčkové

Pilsner Urquell

**ZAŽIJTE
PROHLÍDKU
PIVOVARU**

Poznejte příběh
jedinečného piva,
které inspirovalo
celý svět!

www.prazdrojvisit.cz

18+ POUZE PRO STARŠÍ 18 LET
www.napivosozumem.cz

PLZEŇSKÝ KRAJ

**KRAJSKÝ
PŮLMARATON
PLZEŇSKÉHO KRAJE**

**23. 4.
2022**

Areál Škodaland, Plzeň

TRATĚ: Půlmaraton / OMEXOM Krajská desítka / Krajská pětka / Týmový běh / Dětské běhy

WEB: pulmaraton.plzensky-kraj.cz **FB:** [FB.com/pulmaraton.plzenskeho.kraje](https://www.facebook.com/pulmaraton.plzenskeho.kraje)

OMEXOM

TRIMM

Plzeňský kraj

Plzeňský kraj

eloven

SPORTOVNÍ VÝŽIVA
LADU PLZEŇSKÝCH

Cryo

PROVOKACE

Plzeňský kraj

UDĚLEJTE
PRO LÁSKU
NĚCO VELKÉHO

Budte Spolu

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení čtenáři, drazí přátelé, toto vydání Měsíčníku Plzeňského kraje je v letošním roce poslední. Pomalu se blíží Vánoce a rok 2022. Jsem ráda, že v tomto magazínu i tentokrát dostávají prostor pozitivní zprávy z našeho kraje, zajímavé rozhovory a tipy pro volný čas. Příznivých zpráv v této složité době totiž není nikdy dost.

Ráda bych řekla, že právě končí rok byl lehčí než ten předchozí. Bohužel nebyl. Všichni si přejeme, abychom konečně žili tak jako před pandemií. Jde to bohužel pomaleji, než bychom chtěli. Víím ale, že pro to společně děláme maximum. Za to Vám moc děkuji.

Přeji Vám, abyste si v adventním čase našli čas pro sebe, své blízké, rodinu a přátele. Abyste svátky prožili s lidmi, které máte rádi. A do roku 2022 vám přeji hlavně pevné zdraví.

Ilona Mauritzová,
hejtmanka Plzeňského kraje

Na Špičáku pojedou parašutisté obří slalom

Železnorudsko hostí v druhé polovině února podnik série světového poháru PARASKI WORLD CUP 2022.

Paraski je disciplína, která spojuje přesnost parašutistického přistání a obří slalom na lyžích. Vznikla v padesátých letech v alpských zemích a jeho původním posláním bylo poskytování první pomoci a záchrana raněných osob. Nyní jde o pozoruhodnou a atraktivní sportovní disciplínu. Na vlastní oči ji můžete vidět 18.–20. února 2022 v okolí Železné Rudy.

První den závodů se pojedou na sjezdovce č. 3 na Špičáku obří slalom. Druhý den se v areálu Samoty uskuteční seskoky parašutistů na přesnost přistání.

Sportovci, skákající z výšky jednoho kilometru, cílí na terč o velikosti pouhé dva centimetry.

O nejlepší umístění se poperou závodníci z České republiky, Rakouska, Německa, Ruska, Francie, Švýcarska, Itálie, Nizozemí, Slovinska a dalších zemí.

Série Světového poháru tuto zimu zavítá ještě do Itálie a Rakouska. Závod se koná pod záštitou hejtmanky Plzeňského kraje paní Ilony Mauritzové a za plné podpory města Železná Ruda.

V předvečer svátku sv. Mikuláše se již tradičně rozdávala dětem v centru Plzně drobná nadílka Plzeňského kraje. Mikuláše v podání Josefa Bernarda doprovodil čert Pavel Čížek a anděl Michaela Optlová.

KRÁTKÉ ZPRÁVY

JAK SE VRÁTILI RYSOVÉ

Půlstoletí návratu rysů na Šumavu popisuje výstava, která bude od 11. ledna k vidění v Domě přírody v Klenčí pod Čerchovem. Na fotografiích se představí majestátní zvířata a mapy přiblíží, jak se v Pošumaví rozšiřují nebo kudy se pohybují rysí tuláci. Expozice přibližuje i aktuální stav velkých šelem a kočky divoké u nás.

STAŇ SE ZNALCEM SUŠICKA

Objevte o prázdninách neznámé, dosud utajené skvosty Sušicka a vyhrajte! Najděte například nedostavěnou kapli ve tvaru hvězdy, místo, kde zahajovali hony von Lambergové, kámen, s nímž pracovali obři, nebo pozůstatek po těžbě zlata. Soutěž trvá jen do 2. ledna! Více informací na www.susicko.cz, @destinacesusicko.

KRAJ POMŮŽE SUŠICI S NEMOCNICÍ

Kraj nabídl Sušici uzavření memoranda, v rámci kterého by poskytoval městu finanční podporu na provoz nemocnice. Kraj původně nabízel, že by provoz nemocnice převzal zcela, ale musela by omezit péči. Místní referendum však ukázalo, že si lidé přejí, aby v sušické nemocnici byla lůžková interna a chirurgie, JIP, následná péče, ambulance, rentgen, sono a laboratoř a že by sem měl být zakoupen nový CT přístroj. Tento rozsah péče by kraj v provozované nemocnici nenabídl, proto přichází s variantou finanční podpory.

Lanovka na Pancíř slaví padesátku

Lanovka na Pancíř, jedna z nejstarších lanovek v ČR, slaví padesátiny. Projekt na ni byl vypracován v roce 1963 a šlo o dvouúsekovou jednosedačkovou lanovku. Stavební práce začaly o rok později a koncem roku 1970 byl zahájen zkušební provoz. Oficiálně začala lanovka Špičák – Hofmanky – Pancíř přepravovat turisty v roce 1971. Lanovka má délku 2 740 m a překonává převýšení

348 m. U dolní stanice se nachází parkoviště Kaskády, kde se dá zdarma celoročně parkovat. Z vrcholu Pancíře se návštěvníkům naskytne úchvatný výhled na Královský hvozď a Bavorský les, při příznivém počasí dokonce i na Alpy. Jedná se o výchozí bod oblíbené hřebenové trasy Pancíř - Mústek - Prenet.

Oslavy padesátin lanovky jsou naplánované na 30. prosince letošního roku.

V Nýřanech se bruslí na syntetice

Syntetickou ledovou plochu vybudovalo město Nýřany. V prostoru za koupalištěm si mohou milovníci bruslení zabruslit na ploše o rozměrech 49 x 19 metrů. Volné bruslení je zde v pondělí a ve středu od půl čtvrté do šesti, v úterý, ve čtvrtek a v pátek od půl čtvrté do osmi a o víken-

dech od půl druhé do osmi hodin. Během něj se ovšem nesmí hrát hokej, ani bruslit s hokejkami. Hokejisté si mohou plochu rezervovat v pondělí a ve středu od půl sedmé do osmi nebo o víkendu dopoledne. Během vánočních svátků a na Nový rok bude kluziště uzavřeno.

Poděkování za pomoc při hledání ztracené dívky

Pamětní listy a drobný věcný dar dostalo šest zaměstnanců Domažlických městských lesů jako poděkování za zásadní podíl při nalezení osmileté německé dívky, která se ztratila při rodinném výletě v okolí Čerchova. Dívku v říjnu dva dny hledalo na 1400 policistů, hasičů, lesníků a dalších zainteresovaných osob.

Tím, kdo malou Julii spatřil u studánky na lesní mýtině, byl hajný Domažlických

lesů Martin Semecký. Spolu s ním převzali ocenění také Jiří Dufek, Václav Fišr, Prokop Hroník, Jan Skala a Ivan Zavadil. Pátrání se šťastným koncem bylo v říjnu jedním z nejvíce sledovaných témat českých i německých médií. Dívka z Berlína se ztratila v okolí Čerchova a Malinové hory, kde byla na procházce s rodiči, mladším bratrem a bratrancem.

Kraj popáté ocenil za odvážné postoje

Předlistopadoví aktivisté Stanislav Frank a Jana Petrová, chartista Jiří Marek a herec Pavel Pavlovský jsou letošními držiteli Čestné plakety hejtmanky Plzeňského kraje za odvážné občanské postoje. Čestná plaketa z ryzího stříbra s portrétem Jana Palacha se předávala již popáté.

„Postavit se většinovému přesvědčení, vystoupit v době, kdy je prezentování vlastního názoru trestané a bojovat za správnou věc,

to je statečnost. Díky těm, kteří se strachu, mnohdy za velmi vysokou osobní cenu, postavili a inspirovali k odvaze další, můžeme dnes žít ve svobodě a demokracii,“ říká hejtmanka Ilona Mauritzová.

Udělování plaket za odvážné občanské postoje založil v roce 2017 tehdejší hejtmán Josef Bernard. Ten dodává, že ani třicet let po sametové revoluci nesmíme v boji za svobodu a demokratické hodnoty polevovat.

KRÁTKÉ ZPRÁVY

COVID UKÁZAL POTŘEBU LEPŠÍHO INTERNETU

Současná doba ovlivněná pandemií covidu ukázala nutnost zajistit kvalitní, nejlépe vysokorychlostní internet. Jde o výzvu jak pro operátory, tak především pro vedení obcí a měst. Proto Ministerstvo průmyslu a obchodu přišlo s projektem, jenž má obcím pomoci. Pomůže třeba při jednání měst a obcí s operátory nebo při budování infrastruktury.

TŘI KRÁLOVÉ BUDOU KOLEDOVAT ŽIVĚ I ON-LINE

Třetího ledna startuje 22. ročník Tříkrálové sbírky. Ta by se měla opět konat se skupinkami koledníků, ale zůstanete i loni osvědčený způsob příspěvků přes www.trikralovasbirka.cz či bankovním převodem.

Navíc přibude možnost podpořit sbírku platbou prostřednictvím QR kódu. Výtěžek ze sbírky jde na projekty Charity.

Kotlíkové dotace budou jiné

Od 1. září 2022 bude podle zákona o ochraně ovzduší povoleno používat kotle pouze 3. a vyšší emisní třídy podle ČSN EN 303-5. Provoz zastaralých kotlů bude zakázán a bude nutné je vyměnit za nové, ekologické zdroje vytápění. Plzeňský kraj proto připravuje další výzvu na kotlíkové dotace, která bude zaměřena na domácnosti s nižším příjmem.

Potenciální žadatelé si mohou vyplnit předběžnou žádost na webových stránkách Plzeňského kraje v aplikaci eDotace do dotačního titulu „Předžádost - Pořízení ekologického vytápění pro nízkopříjmové občany“, a to až do 12. ledna, nebo do vyčerpání předběžné alokace ve výši 270 milionů. Podáním předžá-

dosti získá žadatel pořadové číslo a vyčká na vyhlášení výzvy, o které bude informován e-mailem, který uvedl při registraci.

Žadatel musí být vlastníkem nebo spoluvlastníkem nemovitosti, kde chce kotel měnit. Dalším kritériem je výše průměrného čistého příjmu na každého člena do-

mácnosti, která v roce 2020 nepřesáhla 14 242 Kč měsíčně. Do této částky se počítávají zdanitelné příjmy, důchody a vybrané typy dávek. Domácnosti složené pouze ze starobních či invalidních důchodců sem spadají automaticky, u dětí a studentů do 26 let se uvažují nulové příjmy.

Podporované zdroje tepla	Maximální výše dotace
Plynový kondenzační kotel	100 000 Kč
Kotel na biomasu s ruční dodávkou paliva, včetně akumulární nádrže	130 000 Kč
Kotel na biomasu se samočinnou dodávkou paliva	130 000 Kč
Tepelné čerpadlo	130 000 Kč

Více info na tel.: 377 195 099 nebo e-mailu kotliky@plzensky-kraj.cz

Zvířátko k Vánocům? Špatný nápad

Darovat pod stromeček psa, kočku nebo jiné zvíře může být někdy splněním dětského snu, ale velmi často je to špatný nápad, na jehož konci je o jedno smutné zvíře v útulku víc. Tyto nechtěné dárky totiž končí v lepším případě přímo v útulcích, v těch horších u popelnic jako nepotřebná věc. Pracovníci útulků proto v předvánočním čase opět apelují na všechny domnělé milovníky zvířat, aby zvážili, zda je jejich rodina skutečně ochotna a schopna se o zvíře postarat. A pokud ano, vybízejí, aby namísto nákupu zvířete od cho-

vatele poskytli nový domov psovi nebo kočce, kteří na nového páníčka čekají v útulcích. Například v tom plzeňském bylo na počátku prosince k dispozici na dvacet koček a stejné množství psů a také jedna andulka. V posledních letech si také získává velkou oblibu štedrodenní návštěva útulku spojená s obdarováním zdejších obyvatel pytlek psích granulí. Do této tradice sice v posledních letech zasáhla pandemie covidu, ale za vánoční dárky pro psy, kočky a další zvířata tu jistě budou rádi i tak.

Nejlepší dobrovolníci dostali Křesadlo

Už šestnáct let se v našem kraji odměňují dobrovolníci za práci, kterou odvádějí bez nároku na odměnu. Cenu pro obyčejné lidi, kteří dělají neobyčejné věci, udělovala Dobrovolnická Regionální Agentura DoRA i letos.

Hlavní cenu, Křesadlo, získaly tři ženy. Stanislava Adamcová řadu let vede Klub aktivních seniorů. Markéta Huspeková, která už šest let pracuje jako dobrovolnice ve společnosti Tady a Teď, kde se věnuje vzdělávání sociálně znevýhodněných dětí, a Kateřina Ratislavová, která se ve spolku Plzeňská zastávka věnuje především problematice úmrtí miminka během těhotenství, při porodu či krátce po něm.

Zvláštní cenu poroty si pak odnesla Anna Stejskalová a Václav Drha, zvláštní poděkování si zasloužila Věra Barešová.

Kraj měří teplotu termovizí

Teplotu zaměstnanců krajského úřadu, kteří přicházejí do práce, měří termovize. Ve spolupráci se Západočeskou univerzitou kraj instaloval nad docházkové terminály ve vstupní hale budovy dvě speciální termokamery.

„Jedná se o výzkum v oblasti termodynamiky, která sbírá data pro zdokonalení predikce a monitorování epidemií. Tento výzkum podporuje i Ministerstvo vnitra,“

vysvětluje náměstek hejtmanky pro oblast IT, digitalizaci a Centrální nákup Pavel Hais.

„Pokud si tedy zaměstnanci úřadu nechají při příchodu a odchodu změřit teplotu termovizí, nejen že chrání sebe i své kolegy, ale pomáhají vědeckému výzkumu, který nám pomůže v boji s pandemií,“ dodává předseda Výboru pro digitalizaci, IT a Otevřený kraj Milan Chaloupka.

Středoškoláci vládnou moderními technologiemi

Hackathon a soutěž robotiky absolvovaly na podzim týmy středoškoláků a žáků základních škol.

Slovo „hackathon“ se v našem slovníku poprvé objevilo na počátku roku 2020 v souvislosti s e-shopem na prodej dálničních známek. Obecně označuje akci, na níž se sejdou programátoři, grafici, webdesignéři a další podobné profese, aby v krátkém čase odvedli velkou práci na nějakém softwarovém úkolu.

Na podzim se takový hackathon uskutečnil v rámci projektu Vzdělávání 4.0 a zapojilo se do něj 22 soutěžních týmů z nejrůznějších středních škol. Jejich úkolem bylo připravit webovou aplikaci, datovou analýzu nebo vizualizaci z oboru dopravy, zdravotnictví, školství, volebních výsledků nebo o covidu.

Vítězem se stal tým Chodové z Gymnázia J. Š. Baara v Domažlicích.

V rámci projektu Vzdělávání 4.0 uspořádal kraj na podzim také soutěž robotiky, a to ve spolupráci se Západočeskou univerzitou a SOU elektrotechnickým v Plzni. Do ní se zapojili kromě středoškoláků také žáci základních škol. Ve čtyřčlenných týmech měli za úkol sestavit ze stavebnice robota, který byl schopen s pomocí senzorů absolvovat neznámou trať a sebrat požadované předměty.

Mezi středoškoláky si nejlépe vedl tým Boti ze SPŠE Plzeň. Mezi základními školami zvítězili studenti nižšího gymnázia J. Š. Baara v Domažlicích. Cenu kreativity si pak odnesla Vyšší odborná škola zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií a 20. základní škola Plzeň.

Na univerzitě pracují na chytrých oknech

Stačí speciální tenká vrstva a okno přestane při určité teplotě vpouštět do budovy teplo. Takto jednoduše mohou v budoucnu zajišťovat okna tepelný komfort v práci i doma. A to i díky vědcům z Plzně.

„Na oknech je velmi tenká vrstva jednoho typu oxidu vanadičitého. Ten při určité teplotě změní své vlastnosti a začne odrážet infračervené záření. Díky tomu se okna obrazně řečeno uzavřou pro tepelné

spektrum slunečního záření,“ vysvětluje Jiří Rezek z Fakulty aplikovaných věd. Tato technologie v budoucnu výrazně sníží náklady na klimatizaci.

Plzeňští vědci ze Západočeské univerzity dosáhli ve vývoji chytrých oken významného úspěchu. Jako první na světě dokázali vytvořit potřebnou tenkou vrstvu na velké ploše o rozměrech 0,3 × 4 metry. Díky nim je tak svět průmyslové výroby chytrých oken o velký krok blíž.

SPORTOVNÍ TALENT AIS

V této rubrice představujeme talentované sportovce, kteří reprezentují Plzeňský kraj.

Veronika TONDROVÁ (19 let) je členkou plaveckého oddílu Slávia VŠ Plzeň a studentkou maturitního ročníku Sportovního gymnázia Plzeň.

V předcházejících letech získala celkem 28 medailí z MČR jednotlivců v několika kategoriích, opakovaně byla i členkou vítězného mistrovského družstva mezi ženami. Navíc, ještě coby juniorka, účastnice ME mezi ženami!

Úspěchy v roce 2021 – MČR dospělí:

- 2x 1. místo štafety
- 1 stříbrná + 2 bronzové medaile v jednotlivcích
- finalistka Mezinárodních závodů ve Stockholmu
- reprezentanka České republiky

Veronika Tondrová patří mezi sportovce, které podporuje Plzeňský kraj prostřednictvím Akademie individuálních sportů PK pečující o talentované jedince reprezentující náš kraj na mezinárodní úrovni.

I v medicíně existují zázraky

Nestává se příliš často, aby se člověk sešel s historickou osobností. Či spíše s osobností, o níž s jistotou víme, že se do historie zapíše. Milena Králíčková takovou osobností je. V únoru se totiž jako první žena v historii ujme funkce rektorky Univerzity Karlovy.

„Je to velká radost, ale současně i silný pocit závazku. A těším se,“ říká s úsměvem.

Přemýšlela jste, co by tomu řekl Karel IV.?

Věřím, že by měl radost, že někdo bude univerzitu rozvíjet a otevírat ji světu. Protože ji zakládal právě s cílem, aby byla otevřená světu. A to hodlám dělat.

Myslím spíš, jak by se mu zamlouvalo, že v čele univerzity bude žena. V jeho časech neměly ženy právo studovat a měly docela jiné společenské postavení.

Asi by se hodně divil. Viděno jeho očima a optikou čtrnáctého století – by byl hodně překvapen.

Univerzitní studium bylo dlouhá staletí doménou mužů. První studentky se na Univerzitě Karlově objevují teprve v roce 1895, první tu promuje v roce 1901. O 120 let později je do čela univerzity zvolena první žena. V kontextu 673 let existence univerzity – měla bych říct „už o 120 let později“, nebo „teprve“?

Možná obojí. Ale vývoj odpovídá tomu, kde se nachází celá společnost. Podívejte se do

parlamentu nebo do filharmonie: tělesa donedávna ještě ženám zcela uzavřená se jim otevírají. A domnívám se, že nám to prospívá všem. A že i muži, kteří jsou někdy na ono spojení „první žena“ alergičtí, nakonec uznají, že to obohacuje i jejich pohled.

Zaznamenala jste nějaké reakce z mužské části spektra na své zvolení?

Ano, a většina je milých a vstřícných. Pokud si se nezklamat.

Měli bychom přikládat nějakou zvláštní váhu i faktu, že nejste z žádné z pražských fakult univerzity, ale z plzeňské medicíny?

Je to poprvé, kdy se rektorem stává někdo z mimopražské fakulty. Ty má Univerzita Karlova tři a já za ně budu bojovat, aby byly v srdci univerzity stejně, jako jsou ty pražské.

Co ze své mimopražské, tedy plzeňské, zkušenosti můžete s sebou na rektorát přinést?

Plzeňská lékařská fakulta má za sebou jeden velký úspěch, který bude naplno vidět příští rok v létě. Pod vedením tří předchozích děkanů se podařilo vybudovat kampus

lékařské fakulty, který roste vedle fakultní nemocnice na Lochotíně. A je moc důležité, že výuku přenášíme do moderních prostor a doplňujeme ji nejrůznějšími simulátory, které budou mít medicí k dispozici už od prvních ročníků. Takhle zkušenost pro mne bude velmi důležitá, až se v Praze začne stavět kampus Albertov, nebo až se bude přestavovat lékařská fakulta v Hradci Králové.

Akademický senát vás zvolil rektorkou hned v prvním kole, a to 55 hlasy. Váš protikandidát, historik Michal Stehlík, obdržel čtrnáct hlasů. Čím jste ho dokázala tak drtivě porazit?

Nad tím jsem také mnohokrát přemýšlela. Možná tím, že jsem se snažila od počátku otevřeně komunikovat a také naslouchat. A že se umím také rázně rozhodnout a za svým rozhodnutím si stát.

Jak vlastně vypadá kampaň před volbou rektora? Je to srovnatelné s politickými kampaněmi?

Má to některé podobné rysy. Loni touto dobou jsem tvořila svůj volební program.

Zveřejnila jsem ho hned po vyhlášení voleb rektora, tedy na začátku května. Vzápětí jsem šla požádat o vyslovení podpory akademický senát plzeňské lékařské fakulty. A podobně jsem pak chodila debatovat s akademickými senáty i všech dalších fakult, kterých je dohromady sedmnáct. Všude diskutujete, vysvětlujete svůj program, odpovídáte na otázky. Na podzim se pak konala velká debata s oběma kandidáty.

To znamená, že vám nestačilo mít přehled o problémech univerzity jako celku, ale i každé jednotlivé fakulty?

Je to tak. Ale ona se řada problémů opakuje. Přírodovědné fakulty mají některé problémy společné, stejně jako svůj průnik mají fakulty společenskovední. A pak je tu řada problémů průřezových, jako je třeba výše platů pedagogů. A to je jedna z věcí, za které chci bojovat.

Vystudovala jste plzeňskou medicínu a záhy jste se vydala na zkušenou do světa, konkrétně do Ameriky. Jaké to pro mladou medičku bylo?

Kulturní a pracovní šok. Byl to velmi intenzivní rok v prostředí, kde je snaha sice zajímavá, ale počítá se jedině výsledek. Jsem moc ráda, že mi ten rok v Americe přinesl několik důležitých publikací, které ovlivnily celý můj následující vědecký život.

Kdy jste tam byla?

V akademickém roce 1998-99.

Jaká tehdy Amerika byla?

Byla to Amerika Billa Clintona a zrovna tehdy prožíval nějaké vnitropolitické otřesy. Byla to Amerika, která přitahovala ty nejlepší mozky celého světa, takže jsem pracovala v Massachusettské všeobecné nemocnici, která je spojená s Harvardskou univerzitou, po boku velmi pestrého spektra skvělých vědců od Kuvajtu po Brazílii.

Jak se vám poštěstilo se tam přes Fulbrightovu komisi dostat? Musela jste projít nějakým výběrovým řízením?

Bylo to štěstí. Přes osobní kontakt jsem oslovila pracoviště v Massachusettské nemocnici. Poslala jsem jim svůj životopis a své náměty a nápady a oni byli tak otevření, že následně podpořili moji žádost u Fulbrightovy komise.

Milena KRÁLÍČKOVÁ

- Narodena 4. února 1972 ve Strakonících
- profesorka histologie a embryologie
- od roku 2014 prorektorka pro studijní záležitosti Univerzity Karlovy
- od roku 2011 vede na plzeňské lékařské fakultě Ústav histologie a embryologie
- v říjnu 2021 byla zvolena první rektorkou Univerzity Karlovy

Jaké nápady jste jim tam poslala?

Věnovala jsem se endokrinnímu systému a chtěla jsem se zabývat molekulární biologií. Tedy studovat situace, kdy se orchestr našeho hormonálního systému rozladí a my mu potřebujeme pomoci s naladěním. A to se mi podařilo.

Vášim lékařským oborem je léčba neplodnosti. Za vedení projektů, které pomáhají proti ní bojovat, jste dostala v roce 2019 Cenu města Plzně. Jak velkým problémem dnešního světa neplodnost je?

Postihuje přibližně patnáct procent párů v reprodukčním věku, takže je to problém velký. Ale nejde jen o to číslo. Je třeba si uvědomit, že na některé typy neplodnosti má vliv i naše životní prostředí. Takže o něj musíme pečovat nejen proto, aby to kolem nás vypadalo hezky, ale i proto, abychom my sami byli v pořádku.

Máte blíž rozklíčováno, co to vysoké číslo způsobuje? Je to jen životní prostředí a ži-

votní styl, nebo třeba i vysoký věk rodičů nebo nějaké další faktory?

Asi v polovině případů je problém na straně partnerky a v polovině případů u partnera. Někdy je to ale kombinace: oba mají jen sníženou plodnost, ale spolu dohromady tvoří neplodný pár. Navíc asi u deseti procent párů není medicína vůbec schopná příčinu najít. I jim ale můžeme pomoci léčbou.

Dokážete tedy nakonec pomoci všem?

Bohužel ne. Asi deset procent léčených párů pořád zůstává bez radostné zprávy o těhotenství.

Hraje roli i psychika?

Velikou! Proto je v řadě zemí léčba neplodnosti spojená i s nabídkou pomoci psychologa. Při výuce říkám medikům: Nikdy neberte párům naději, smířte se s tím, že v medicíně existují zázraky.

Věří lékařům v Boha?

Já určitě.

Máte pro mladé lidi nějaké rady, které je mohou do budoucna ušetřit problémů s neplodností?

Teď budu znít nudně, ale opravdu je to věc zdravého životního stylu. Jíst zdravě, mít dostatečný pohyb, dobře spát, nekouřit, nepít alkohol. Zní to jako klišé, ale je to tak.

Abychom naše povídání skončily optimisticky, vraťme se k funkci, již se ujmete v únoru, tedy k postu rektorky Univerzity Karlovy. Co univerzitě popřejete?

Aby se jí v následujících letech dařilo. Když si připijeme, přejeme si na zdraví. A i univerzitě přeju především zdraví. Aby měla nastavené zdravé mechanismy a aby se otevírala světu a novinkám. A aby měla vždy zdravé lidi, protože ti jsou jejím největším bohatstvím.

Markéta Čekanová

PODCAST

Poslouchejte Podcasty Plzeňského kraje. V rozhovoru s Milenou Králíčkovou navíc uslyšíte, jak je to s uznáváním lékařského vzdělání v jiných zemích, v čem se liší jednotlivé lékařské fakulty Univerzity Karlovy nebo jak mohou bankovky škodit miminku už čtyři dny po početí.

Národní geopark Barrandien – Cesta po dně ztracených moří

Geopark je území, které propojuje historii i současnost s živou a neživou přírodou.

Národní geopark Barrandien je největším geoparkem u nás. Návštěvníkům nabízí ucelený pohled na geologii a paleontologii území, které se rozkládá v Plzeňském a Středočeském kraji a v Praze. Mimo to ale také předestírá zoologické, botanické, archeologické, kulturní a historické souvislosti.

Geopark nese jméno Joachima Barranda, francouzského vědce, který právě zde bádával a proslavil tento region ve světě. Odhaluje tajemství milionů let vývoje planety Země. Jedná se o pestré mozaiku geologických paleontologických zajímavostí.

Maximální nadmořská výška na území geoparku činí 862 m (Praha), nejnižší pak 186 m (břeh Vltavy). Rozloha geoparku je 4 316 km², z toho 1 930 km² se nachází v Plzeňském kraji. Zahrnuje velkoplošná i maloplošná zvláště chráněná území, z toho šest národních přírodních rezervací, jedenáct národních přírodních památek, tucet přírodních rezervací, 38 přírodních památek, 64 Evropsky významných lokalit, jednu biosférickou rezervaci UNESCO a tři chráněné krajinné oblasti - Brdy, Český kras a Křivoklátsko.

Do plzeňské části Národního geoparku Barrandien spadá značná část Křivoklátska, ale najdeme tu i další přírodovědně

Conocoryphe sulzeri, foto: P. Škácha

zajímavé lesní komplexy, jako je Kozelské polesí či lesy v oblasti Boleveckých rybníků. V nich patří k nejvýznamnějším rašeliniště u Kamenného rybníka se silně izolovaným výskytem klikvy bahenní a suchopýru pochvatého.

Geologicky a paleontologicky pozoruhodná místa, která stojí za návštěvu, najdeme ale i jinde. Už jste viděli třeba lom Ejpovice, Čertovu kazatelnu, Zbraslavský vrch u Manětína, Ovčín u Radnic, neogenní sopku Příšovickou homolku, Andrejšky pod Radyní, vyhlídku Mariina skála u Milínova, Kokšín u Spáleného Poříčí nebo Rabštejn

nad Střelou? Ovšem i demografický a hospodářský vývoj území je značně ovlivněn tím geologickým, a proto nemůžeme opominout ani hrady a zámky, které nabízejí pohled na využití kamenů při stavbě.

Plzeňský kraj je důležitým partnerem geoparku. Dlouhodobá vzájemná spolupráce a podpora geoparku z Plzeňského kraje pomohla oslovit i další subjekty. Jde o Západočeské muzeum v Plzni, Zoologickou a botanickou zahradu města Plzně, Muzeum Středních Brd Strašice, Hamr Dobřív, Centrum Caolinum Nevřeň, Muzeum Josefa Hyláka v Radnicích, Hornický spolek Zbůch, Muzeum Dr. Horáka Rokycany, Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích, Špejchar ve Spáleném Poříčí. Tato zařízení jsou společně s informačními centry v Rokycanech, Zbirohu, Strašicích, Spáleném Poříčí, Horehledech a Radnicích důležitou součástí návštěvnické struktury geoparku.

Přijměte pozvání na cestu proti proudu času, na níž budete nacházet stopy ztracených moří i dávných obyvatel. Kde jinde můžete zažít cestu do pravěku než právě v Národním geoparku Barrandien! Provázet vás na ní bude badatel Věnceslav Brábek, který vás dovede na ta nejzajímavější místa.

Více o nabídce geoparku na www.geoparkbarrandien.cz

Jednotná Evropa – myšlenka s kořeny v Čechách

V roce 2022 se Česká republika opět ujme předsednictví Rady Evropské unie. Současně si také připomeneme 100. výročí od publikování tezí o sjednocené Evropě, jejichž autorem byl hrabě Richard Coudenhove-Kalergi z Poběžovic. Těmito svými myšlenkami navázal na čtyři a půl století starou ideu Jiříka z Poděbrad.

Richard Coudenhove-Kalergi se narodil roku 1894 v Tokiu jako druhorozený syn majitele poběžovického zámku, rakousko-uherského

Karikatura z roku 1929 s názvem Kázání na Hoře - Richard Coudenhove-Kalergi káže v Ženevě udiveným evropským diplomatům o sjednocené Evropě.

Richard Coudenhove-Kalergi jako student filosofie na zámku v Poběžovicích

ského diplomata Heinricha Coudenhove, a jeho japonské manželky Micuko Aojama. Celé dětství a formující léta dospívání prožil pak na zámku v Poběžovicích. Od začátku 20. let se aktivně věnoval evropské politice, přátelil se s prezidentem Masarykem a úzce spolupracoval s tehdejšími československým ministrem zahraničí Edvardem Benešem. Sedmnáctého listopadu 1922 publikoval ve vídeňských novinách článek s názvem Návrh

Panevropy, v němž navrhoval nutné kroky k evropskému sjednocení jako například zrušení cel a zřízení jednotné evropské měny. Tím zahájil svůj celoživotní zápas o mírovou spolupráci evropských národů. Za to byl mimo jiné celkem 54krát navržen na Nobelovu cenu míru a jako první Evropan získal roku 1950 prestižní evropskou cenu Karla Velikého.

Petr Pavelec, Národní památkový ústav

Mletí starých bab bude chráněné

Naše minulost se neskrývá jen v památkách, jako jsou hrady a zámky, nebo ve starých knihách. Skrývá se také v tradicích, které se dědí z generace na generaci. Od roku 2008 mohou i ony být chráněny, a to zápisem na seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury. Plzeňský kraj na něm měl až dosud například pivovarské bednáře. Nyní přibudou další dva.

Prvním je kolovečský mlýn na staré báby. Tím se nemyslí žádná budova s mlýnským kolem, ale unikátní lidová tradice, která vychází z pověsti z počátku 19. století. Podle ní prý lidé z Kolovče nelibě nesli, že tu není

mlýn a oni musejí vozit své obilí semlít do okolních vesnic. A tak jeden místní podnikavec postavil mlýn parní. Jenže jeho provoz byl drahý a mouka horší. Zákazníci se vrátili do mlýnů po okolí a do parního mlýna se prý trousily jen staré výminkářky. Okolní mlynáři se tak začali paromlynáři posmívat, že babky k němu chodí proto, aby je přemlel na mladice. Mlynář svůj parní mlýn zrušil, ale omladina se historicky chytla, vyrobila maketu mlýna a o masopustu s ním jezdila po obci a předváděla přemílání starých bab na mladé dívky. Táhle pověst se rychle rozletěla do světa, takže se dostala i do textů

Jana Nerudy, ba dokonce byla v roce 1935 i nafilmována. Po roce 1989 se tradice znovu oživila a podle zdravotního stavu kolovečských žen se vrací ve čtyř- až pětiletých intervalech.

Druhým statkem, který přibyl na seznam, jsou západočeské dechovky. Jmenovitě tradice reprezentovaná dechovým a tanečním orchestrem Solovačka ze Sušice, dechovou kapelou Kralovanka pod vedením Pavla Saka, hornickou dechovou kapelou Nýřaňanka s kapelníkem Jaroslavem Brabencem a pošumavskou dechovkou Úhlavanka z Klatov, v jejímž čele stojí Jan Červený.

Klidné stáří jako v pohádce

Domov klidného stáří v Žinkovech je příspěvkovou organizací Plzeňského kraje a nachází se v blízkosti žinkovského zámku, který jako by vystoupil ze stránek pohádkové knížky. O seniory se zde pečuje již 74 let. V roce 1947 zde byl Okresním národním výborem v Přešticích zřízen Dům odpočinku Hany Benešové, pojmenovaný po manželce tehdejšího prezidenta.

Domov byl v průběhu let postupně stavebně rozšiřován a v současné době se nachází ve čtyřech vzájemně propojených bezbariérových pavilonech. Své služby poskytuje 107 seniorům starším 65 let, kteří mají sníženou soběstačnost zejména z důvodu věku a jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby. Domov nabízí ubytování

v jedno a dvoulůžkových pokojích s vlastním sociálním zařízením, celodenní stravování zajišťované vlastní kuchyní a nepřetržitou péčí.

V každé budově se nachází klubovna, kterou klienti využívají pro společné aktivity, jako jsou výtvarné, hudební či pohybové činnosti. Nechybí ani knihovna nebo služby kadeřnice a pedikérky. Věřící klienti se mohou zúčastňovat bohoslužeb pořádaných přímo v domově.

Je-li hezky, mohou zdejší obyvatelé využívat klidovou zónu, kterou tu vybudovali z peněz, jež domovu odkázala jeho bývalá klientka Marie Krejzová. Zahrada je pohodlně dostupná ze všech pavilonů a najdeme v ní odpočinkovou plochu s lavičkami a venkovními posilovacími stroji a zakrytý altán.

Pěstounská NEJ... z prázdnin

Třetí ročník soutěže podporující a propagující pěstounství „Naše NEJ... z prázdnin - fotografická a filmová soutěž pro pěstounské rodiny v Plzeňském kraji“ zná své vítěze.

„Porota vybírala z 97 soutěžních příspěvků. Nakonec se rozhodla ocenit šestnáct pěstounských rodin za fotografie v podkategoriích turisté, příroda křížem krážem, art foto a zvířata a za natočený krátký film,“ říká náměstek hejtmanky Rudolf Špoták. A dodává, že kraj vnímá pěstounskou péči jako prioritu v oblasti náhradní rodinné péče. Pěstounů však stále není dostatek.

Andělé strážní pomáhají zůstat doma

Každý člověk je rád doma, ale pro starší osaměle žijící lidi to může být i nebezpečné. A proto je tu Anděl Strážný, organizace, která pomáhá seniorům či nemocným lidem a jejich rodinám prostřednictvím mobilního monitorovacího

zařízení s SOS tlačítkem. To je napojeno na dispečink, kde je připravena non-stop pomoc.

Zařízení má v sobě zabudovaný detektor pádu a detektor pohybu, které zalarmují v případě nutnosti dispečink. Anebo

umí připomenout pitný režim nebo čas brát léky. Součástí je i tzv. Povídací linka, kam klienti mohou zavolat a popovídat si v případě, kdy se cítí osamělí či si chtějí zahrát třeba slovní fotbal nebo potrénovat paměť.

Více informací získáte na www.angelstrazny.eu

Krajské nemocnice mění své řízení

Plzeňský kraj změní od Nového roku strategii řízení svých nemocnic. Všechny servisní činnosti bude pro krajské nemocnice zajišťovat Klatovská nemocnice, a to prostřednictvím Centra sdílených služeb.

„Zrušením administrativní organizace Nemocnice Plzeňského kraje, a.s., dojde k efektivnější spolupráci jednotlivých krajských nemocnic a lepší koordinaci jejich potřeb a provozu. Dojde také k provozní úspoře

ve výši 10 milionů korun ročně,“ uvedla k rozhodnutí zastupitelstva hejtmanka Plzeňského kraje Ilona Mauritzová. Ušetřené peníze půjdou především do modernizace nemocnic. Snahou je zajistit, aby všechna krajem řízená zdravotnická lůžková zařízení odpovídala evropskému standardu a lidé dostávali co nejlepší zdravotní péči.

Centrum sdílených služeb bude poskytovat servis všem šesti krajským nemocnicím.

Půjde například o jednání se zdravotními pojišťovnami, centrální nákup, IT a kybernetickou bezpečnost, přípravu projektů nebo propagaci.

Další zásadní změnou je post ředitele nemocnice. V každé ze čtyř nemocnic akutní péče je zřízena pozice ředitele. Vedení nemocnice pak bude odpovědné svému řediteli a zároveň představenstvu akciové společnosti Klatovská nemocnice.

Radost do dětských domovů

Advent ve většině z nás vyvolává pocit vděčnosti za život, který žijeme, za zázemí, které máme. Ne všichni však mají v životě štěstí a ne vlastní vinou se ocitají v situaci, kdy potřebují pomoc od druhých. Plzeňský kraj poskytuje v dětských domovech zázemí 290 dětem od tří let věku a další čtyři tisíce lůžek nabízejí jeho ústavy sociální péče.

Hejtmanka Ilona Mauritzová před Vánoci některé dětské domovy navštívila a přivezla s sebou symbolickou radost – malé dárky, dobroty a kalendáře. Zavítala například do Trnové, kde mají svůj domov nejmenší děti, a předala ředitelce Heleně Tiché dárečky pro malé obyvatele tohoto zařízení.

Názorová mapa dopravy Plzeňského kraje

Každý z nás se pořád někam přemísťuje. A je jedno proč, odkud, kam či jak. Vždy potřebujete to, čemu odborníci říkají dopravní síť. Tedy silnice, železniční tratě, chodníky, cyklostezky.

Plzeňský kraj i samotná Plzeň zpracovávají nebo právě zpracovávají několik koncepčních materiálů, které se zabývají dalším rozvojem dopravy. A protože se doprava týká každého z nás, je zapotřebí, aby také každý obyvatel kraje měl příležitost se k ní vyjádřit. Proto vznikla aplikace nazvaná Názorová mapa – Doprava PK. Ta bude přístupná na webu Plzeňského kraje, a to od 15. ledna do 15. března.

„Názorová mapa dopravy má umožnit občanům i návštěvníkům Plzeňského kraje upozornit na problematika místa v dopravě nebo dopravní infrastrukturu, pochválit současná řešení nebo dát zajímavý podnět. To vše budou moci udělat z mobilu nebo z počítače. Mobil dokonce umožní promítnout do mapy vaši polohu,“ říká náměstek hejtmanky pro oblast dopravy Pavel Čížek.

Po otevření aplikace se uživateli vykreslí schéma Plzeňského kraje. Na pravé

straně obrazovky uvidí doposud vložené podněty, vlevo budou ovládací panely, které umožní vložit nový postřeh či kritiku. Aplikace umožní uživatelům nejen kritizovat či chválit, ale také navrhnout řešení problému nebo nahrát přílohu, třeba foto-

grafii problematického místa nebo náčrt řešení.

„Po ukončení prvotního sběru dat budou všechny podněty vyhodnoceny. U těch, které se budou opakovat, budeme hledat možnosti řešení,“ uzavírá Pavel Čížek.

Horšovský Týn má nový most

Most z roku 1914 už v Horšovském Týně patří minulosti. Nýtovaná konstrukce podlehla korozi, a tak musel být nahrazen mostem novým.

„Pro stavbu byla použita nosná konstrukce z předpjatých deskových prefabrikátů. Most má oboustranný chodník a v rámci stavby byla upravena napojení na stávající chodníky a komunikaci na obou březích,“ říká vedoucí technika stavby Monika Klimentová.

Nový most je dlouhý 37,5 m a celkem vyšel na 36 milionů. Devadesát pět procent této částky zaplatil Státní fond dopravní infrastruktury a zbytek přidal Plzeňský kraj.

Po kraji jezdí nové vlaky

Se změnou jízdního řádu 12. prosince vyjely na koleje v našem kraji další nové vlakové elektrické jednotky řady 650 RegioPanter. Plzeňský kraj má od tohoto data nejmodernější elektrickou železniční dopravu v celé České republice! Staré vagóny z osmdesátých let, které jako osobní vlaky jezdily do teď, čeká železniční penze.

Nové jednotky RegioPanter jsou bezbariérové, mají celovozovou klimatizaci, WI-FI, jsou vybaveny USB nabíječkami a audiovizuálním systémem. Jejich maximální rychlost je až 160 km/h a jsou v designu

Plzeňského kraje. Vozy budou jezdit mezi Berounem, Plzní a Klatovy na osobních vlacích. Rychlíkové spoje na této trase budou i nadále obstarávat tytéž vlaky jako doposud, které u dopravce objednává Ministerstvo dopravy. Vlaky RegioPanter jezdí již na spojích mezi Horažďovicemi, Plzní a Pňovany a z Plzně přes Cheb do Karlových Varů.

Důležitou změnou je také otevření pokladny ve stanici Plzeň zastávka, kde si cestující budou moci nově nakoupit jízdní doklady IDPK.

Jak ven z dluhů?

Využijte **MILOSTIVÉ LÉTO**

Neváhejte s podáním žádosti

- Akce „Milostivé léto“ je časově omezená, a to od 28. 10. 2021 do 28. 1. 2022. Exekutoři mohou být zahlceni počtem žádostí, proto neodkládejte vaše rozhodnutí.

Jaké podmínky musíte splňovat?

- Máte dluhy za jízdu načerno, na nájmu v obecním bytě, dluhy vůči některým dodavatelům energií a nedoplatky za odvoz odpadu, dluhy vůči některým zdravotním pojišťovnám, za regulační poplatky v některých nemocnicích, nezaplacené pokuty či koncesionářské poplatky a další
- Vaše dluhy jsou již v exekuci
- Vaše exekuce je vedena soudním exekutorem

Jak se můžete zbavit dluhu?

- Stačí zaplatit základní nesplacenou částku, kterou dlužíte (tzv. jistinu), k tomu 908 Kč (poplatek + DPH) exekutorovi za ukončení exekuce a budou vám odpuštěny veškeré úroky, poplatky advokátům či penále
- Pošlete exekutorovi doporučený dopis, ve kterém jej požádáte o vyčíslení dosud nesplacené jistiny a informujte jej, že využíváte Milostivé léto

Za jakých okolností Milostivé léto nelze využít?

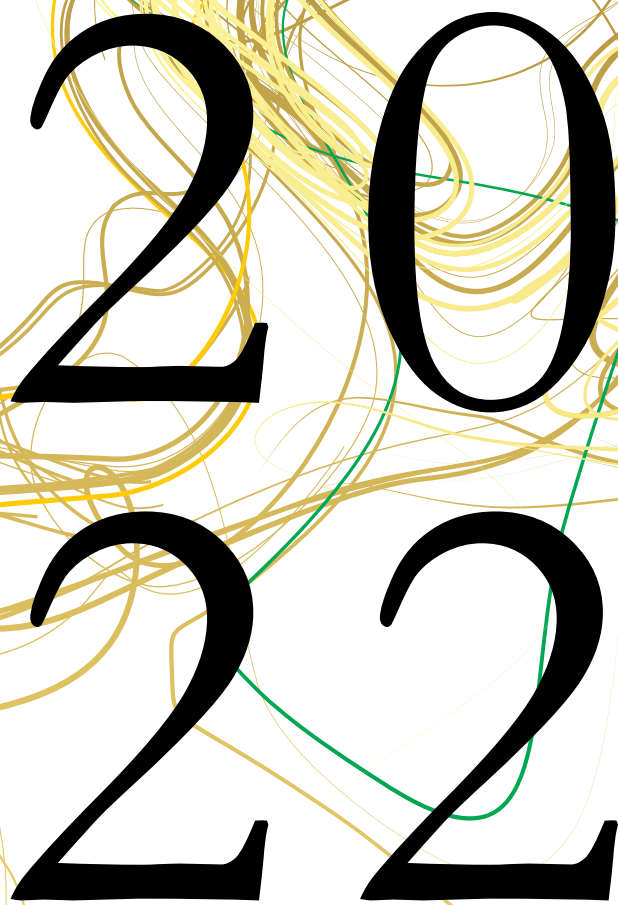

- Vaše dluhy jsou vůči soukromým věřitelům. Netýká se tedy půjček, dluhů u telefonních operátorů nebo dluhů na nájmu, je-li majitelem nemovitosti soukromý subjekt
- Vaše dluhy odkoupil soukromý subjekt
- Vaše dluhy ještě nejsou v exekuci nebo jste v oddlužení
- Vaše dluhy nevymáhá soudní exekutor, ale příslušný úřad v daňovém a správním řízení

Nevíte si stále rady?

- Dluhová poradna organizace Člověk v tísni (9:00 – 22:00 hod.)
mobil: +420 770 600 800
email: jakprezidtluhy@clovekv tisni.cz
web: milostiveleto.cz

2022

Veselé Vánoce a šťastný nový rok
Merry Christmas and a Happy New Year
Frohe Weihnachten und ein glückliches neues Jahr